

железничког саобраћаја код становништва се појавио покрет за насељавањем долињских равни. Међутим, у Карпатима не постоје тако повољне прилике за саобраћај. Овде главни путеви воде попречним долинама, којима прети опасност од честих урниса.

У свом даљем излагању писац приказује засебно Чешку Масу, Моравску, која чини прелаз између једне и друге природне области, и област Карпата. У одељку о Моравској истиче да је ова област у скорој геолошкој прошлости била покривена морем, које је оставило иза себе многобројне трагове: моринске слојеве, обале и абразионе површи, које су усечене у планинском оквиру. Овде је море залазило у копно у облику узаних залива.

М. С. Радовановић.

Територијална организација Савеза Совјетских Социјалистичких Република. — Иза револуције од октобра 1917. у европској и азијској Русији поникле су многе аутономне совјетске републике. Од тада бољшевичка влада стално настоји да их групише у руски савез и да уједно изврши унификацију и централизацију.

Крајем прошле године совјетски Савез су сачињавале: 23 совјетске социјалистичке републике, 13 аутономних совјетских области, аутономни круг Суња с аутономним градом Владикавказом и народна република Монголска, која се сматра као савезница. Од њих су:

- а) Три федеративне републике: Русија, Закавказска и Украјина.
- б) Три совјетске социјалистичке републике: Бела Русија с главним градом Минск, Бухара са Бухаром и Хорезмија са Кивом.
- в) Народна република: Спољна или окупирана, Монголска.

Руска совјетска федеративна социјалистичка република обухвата ове републике и аутономне области, уз које наводимо и њихове административне центре:

Републике:	Аутономне области:
Руска Москва	Коми или Зирјанска . . Устј-Сисољск
Карелска Петрозаводск	Маријска или Черемиска Краснокачкајск
Башкирска Уфа	Чувашка Чебоксари
Татарска Казан	Вотска Ижевск
Киргиска Оренбург	Орјатска Улала
Бурјатска и Монголска . Верхнеудинск	Карачајска и Черкеска . Баталпашинск
Јакутска Јакутск	Карачајска и Балкарск . Наљчик
Туркестан Ташкент	Черкеска Тохтамукај
Немачка на Волги . . . Покровски	Северна Осетија . . . Владикавказ
Калмичка Елисти	Ингушетија Владикавказ
Кримска Симферопол	Чечнија Грозни
Дагестан Махач-Кала (Петровск)	Аутоном. круг Суња и аутоном. град Владикавказ

Закавказску совјетску федеративну републику сачињавају:

а) Република Ђурђијанска с престоницом Тифлис. У њу спадају три аутономне републике: 1. Совјетска република Абхаска с администр. центром Сухум; 2. република Аџарик с центром Батум и 3. аутономна област Јужна Осетија са центром Цинвал или Цинбали.

б) Република Азербејџан с престоницом Баку, с мандатом на две територије: 1. република Нахичеван с истоименим центром и 2. аутономна област Карабаг са центром Суша.

в) Република Јерменска с престоницом Ериван.

Федеративна република Украјина обухвата две републике: Украјину с престоницом у Харкову и аутономну републику Молдавију с провизорним администр. центром у Тираспољу.

Скоро су у азијској Русији извршене неке територијалне измене. Од републике Туркестана издвојене су: република Узбека и република Туркмена; првој је припојена аутономна област Таџика. Област туркестанских Киргиза је спојена с Киргијском републиком, а аутономна област Кара-Киргиза је припојена совјетском Савезу.

(По чланку J. Castagné у *La Géographie*,
1924. decembre, p. 656.—661.).

П. Шобајић.

Географска настава у Енглеској.¹ — Половином осамдесетих година прошлог века прелазили су енглески географи на континент да проуче уређење географске наставе, нарочито у Немачкој и да стечена искуства примене у својој земљи. Па и поред свег труда и заузимања они су још у првој десетини овог века у погледу географске наставе далеко заостајали иза Немачке. Али су за време рата и после њега учинили знатан напредак: географска настава је у Енглеској добила полет који задивљава. Географија је код њих сад заузела можда прво место међу свим школским предметима. Толики успех постигао се захваљујући заузимљивости и раду многих њихових географа, у првом реду Sir Half Maskinder-a и A. J. Herbertson-a, који су спремили велики број ученика и за овај предмет придобили још већи број пријатеља међу научницима и у целом народу. Тако се код њих број географа, међу њима и неколико одличних снага, знатно увећао. Joh. Sölch, који о овоме пише, каже: „Ако ми у Немачкој и Аустрији не будемо озбиљно гледали на то, у брзо ће се слика потпуно окренути, т.ј. нећемо више ми Немци имати вођство у нашем предмету, већ Енглеска“.

Велики напредак који је Географија постигла последњих година на средњим и вишим школама у Енглеској не би био могућ без сарадње и помоћи од стране универзитета. На многим од њихових универзитета је географска настава врло развијена, а скоро на свима су основани географски институти и катедре за Географију. Понеки од института имају своје зграде са више просторија (библиотека, сала за карте, слушаоница, сала за вежбање).

Много сада полажу на што боље спремање наставника из Географије. Наставници, па и они старији, похађају за време распуста нарочите курсеве, они у Лондону вечерње курсеве на универзитету. Тако Географија у школама, раније предавана од наставника који за то нису имали ни интереса ни довољно знања, прелази све више у руке спремних професора, који у њој постижу сјајне успехе. На многим су универзитетима основане „Нопурс School in Geography“, који марљивим апсолвентима дају не само академско образовање него и „Диплому из Географије“, што собом повлачи право на већу плату. Сваким даном расте број наставника који излазе из универзитета спремни из Географије, захваљујући разним удружењима, школским властима и професорима универзитета.

У Енглеској постоје установе Summer Tour и Summer School. Нарочити одбор сваког пролећа расписује 10-20 екскурзија, које се изводе лети по Енглеској и другим земљама. Summer School су управо географски курсеви, које су установили универзитети или школске власти. Махом професори Географије на универзитетима, и други географи, одржавају сваке године велики број курсева по разним варошима, тако

¹ Joh. Sölch: Der Geographieunterricht in England. (Geograph. Zeitschrift 1. Heft, XXXI Jahrg.).